

ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В КРАЇНАХ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ ТА ПРОВІДНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ

Розвиток науково-технічного прогресу має наслідком еволюційні, а в окремі часи і революційні зміни у технологіях виробництва, рівневі та способі життя соціуму. Це ж стосується і загальної та професійної соціалізації людей. Якщо спочатку життєвий досвід та знання навколишнього світу діти пізнавали від батьків, то з часом у цій важливій царині людської життєдіяльності виникають індивідуальні та колективні форми розумової і професійної соціалізації і люди, які її здійснювали. Мова йде про індивідуальне наставництво, гуртки учнів навколо вчителів, майстрів і учнів, школи і університети та інші суспільні інститути, в яких відбувається вічний процес передачі цивілізаційного досвіду поколінь, головними складовими якого є навчання і виховання.

Осмисленням цього процесу покликана займатися педагогічна наука, яка з часу виникнення у XVII ст. досліджує його різні сторони і, у тому числі – зміни складових, форм та технологій навчання. Зкінця XX ст. досить актуальною темою цих досліджень стало дистанційне навчання, яке набуває швидкого поширення. Самостійна робота студента у системі дистанційного навчання, діяльність педагога, технічне і програмне забезпечення дистанційного навчання визначилися головними темами наукових статей, монографій та дисертацій з педагогічної тематики, висновки переважної більшості яких полягають у рекомендаціях впровадження дистанційних технологій та форм навчання.

На користь висновку про необхідність дистанційного навчання свідчить тривалий процес його впровадження у багатьох країнах у XIX-XX століттях, коли були створені перші засоби зв'язку, що дозволяли на відстані здійснювати навчальну співпрацю учня і учителя. Заочну підготовку студентів започаткували у 1899 р. – Королівський університет Канади; 1891 р. – Чиказький університет (США). В цей же період (1892 р.) у каталозі заочних кореспондентських курсів Університету штату Вісконсін (США) вперше вживається термін *distanteducation* (дистанційне навчання). Цю дату деякі дослідники вважають роком народження дистанційного навчання. Розвиток дистанційного навчання у другій половині XIX-го та впродовж першої половини XX століття, коли його обсяги значно зросли, став можливим завдяки масовому впровадженню поштового, телеграфного, телефонного зв'язку, радіо та телебачення, можливості яких стали активно використовуватися учасниками навчального процесу.

Особливістю сучасного дистанційного навчання у зарубіжних країнах є значний вплив на його розвиток університетів. Прикладом цього може бути спільний проект Массачусетського технологічного інституту і Гарвардського університету, які створили власну платформу дистанційного навчання та з 2012 року стали розміщувати на ній дистанційні курси [3].

Дистанційне навчання набуває свого розвитку і в Європі, де дистанційна освіта розвивається в основному відкритими університетами, що фінансуються урядом і пропонують курси з використанням телебачення й

радіо, застосовуючи частіше комп'ютерні технології. Програми електронної вищої освіти розробляються в понад 30 країнах.

Дистанційне навчання в Європі набуло інтенсивного розвитку на початку 70-х років минулого століття і пов'язане зі створенням низки відкритих університетів (університетів дистанційної освіти). Нині кожна європейська країна має групу навчальних закладів, що реалізують дистанційні програми.

Європейську асоціацію університетів з дистанційним навчанням (ЄАУДН) було засновано в січні 1987 р. для того, щоб прискорити й підтримати створення європейської мережі дистанційного навчання на вищому рівні. Це призвело до створення Європейського відкритого університету на основі мережі МЄВУ. 17 організацій-членів з 15 країн включають в себе відкриті університети, факультети в університетах (де навчання ведеться дистанційно або проводяться наукові дослідження у сфері дистанційної освіти), факультети в установах, залучених до процесу дистанційного навчання. Нині близько 65 000 студентів зареєстровані в установах ЄАУДН. Понад 3000 викладачів залучені до процесу розробки й презентації курсів через 875 центрів навчання [2].

Вишами-лідерами Європейської дистанційної освіти на сьогоднішній день стала Великобританія з найбільшим університетом (OpenUniversity), в якому навчається більш ніж 250 000 студентів, з яких понад 50 000 - іноземні. Є найбільшим навчальним закладом в Сполученому Королівстві і кваліфікується як один з найбільших університетів світу. Специфікою викладання цього закладу є те, що навчальні матеріали надсилаються поштою безкоштовно; для завершення курсу студенти повинні виконувати завдання, які будуть оцінюватися викладачем. Існує два види оцінок: оцінки протягом курсу, для отримання яких студенти будуть відповідати на запитання вчителя, виконувати невеликі письмові роботи або інтерактивні завдання; оцінки за іспит або дослідницьку роботу: іспити можуть проходити в письмовому або усному вигляді. Якщо письмовий іспит, надсилають зразок екзаменаційного листа для ознайомлення із зовнішнім виглядом і матеріалами курсу, за яким буде проходити іспит. Для складання письмового іспиту студент повинен бути присутнім в університеті або в одному з найближчих до його країн і центрів-партнерів. Усний можна здати в порядку відеоконференції.

У Німеччині існує перший і єдиний державний відкритий університет (FernUniversity). В цьому університеті здобувають освіту понад 79000 студентів, понад 6000 з яких є студентами за межами Німеччини. Надає можливість отримати ступінь бакалавра (bachelor), магістра (master), доктора (PhD).

Специфікою викладання є те, що іспити можна здавати в посольстві або консульстві Німеччини. Якщо ж мова йде про усний іспит, то тут можливо два варіанти: приїхати в університет або ж, для студентів з далекого зарубіжжя і тільки після згоди аудиторів, провести іспит у вигляді відеоконференції. Це буде коштувати одноразово 40 євро. Що стосується дисертації, захист відбувається тільки в університеті.

У Іспанії відкритий університет Мадриду Universidad a Distancia de Madrid (UDIMA) є приватним університетом з центром в Мадриді. UDIMA почав свою наукову діяльність у 2008-2009 навчальному році і надавав можливість отримати ступінь в наступних областях: право, адміністрація та управління, психологія праці і людських ресурсів та туризму. У 2009-2010 навчальному році

список був розширений ступенями бакалавра в області історії, інформатики та журналістики. UDIMA тісно використовує в процесі навчання pensource інструменти: Moddle, Gmail, GoogleDocs, GoogleSites, GoogleTalk. Має канал на YouTube, офіційну сторінку на Facebook, а також власний віртуальний простір в SecondLife.

Специфікою викладання є те, що навчальний процес протікає у віртуальному класі університету, який працює 24 години в добу. Студенти можуть встановити прямий зв'язок з вчителями через форуми, телефон або додаткові онлайн-інструменти. Студенту надається доступ до величезної кількості навчальних матеріалів з різних предметів, написаними відомими авторами в наукових колах. Для перевірки студентів існують онлайн-тести, іспити, віртуальні практикуми і т. д [1].

Загальний висновок із роздумів про дистанційну освіту полягає у тому, що впровадження дистанційних технологій навчання є головною складовою і напрямком сучасного розвитку освітньої діяльності вищої школи, її техніко-технологічної бази, змісту навчання і його конкурентоздатності на ринку освітніх послуг. Від того, наскільки педагогічні колективи спроможні їх впровадити у денне та заочне навчання, нарешті перейти до самого дистанційного навчання як окремої форми навчального процесу, залежить не тільки якість освітньої діяльності, й відповідність університетів сучасним суспільним запитам.

Список використаної літератури

1. Дистанційна вища освіта в Європі: виші, ціни, процес навчання. – Електронний ресурс. Режим доступу : http://ua.prostobank.ua/finansoviy_gid/groshi_rodini/statti/distantsiyna_vischa_osvita_v_yevropi_vishi_tsini_protsees_navchannya_blog
2. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи // Навчальний посібник / К.: Знання, 2005.- 486 с.
3. МІТ и Гарвард вкладывают 60 миллионов долларов в дистанционное обучение. – Електронний ресурс. Режим доступу : <http://habrahabr.ru/post/143226>

Наталія Крячко

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ТА ДОСВІД ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

У сучасному світі все більше й більше людей бажають отримати вищу освіту дистанційно. Чоловіки й жінки обтяжені роботою, дітьми, сім'ями вважають, що дистанційна освіта – єдино можливий спосіб отримати нові знання та навички у стрімко прогресуючому ринку праці.

Люди з обмеженими можливостями, що страждають фізичними недугами, які не дозволяють їм відвідувати «реальні» заняття більше не відлучені від освіти. Сучасні інформаційні технології дистанційної освіти дозволяють вивчати будь-який предмет не покидаючи власної оселі.

Врешті-решт, люди, що живуть у віддалених куточках планети, маленьких містах чи селах, не зобов'язані повторювати подвиг Михайла Ломоносова. Їм